

Кансультацыя для бацькоў на тэму:

"Роля бацькоў у фарміраванні граматычна правільнай гаворкі дзіцяці дашкольнага ўзросту"

Гаворка - з'ява сацыяльнае і служыць сродкам зносін людзей адзін з адным. Своечасовае і правільнае маўленчае развіццё - неабходная ўмова фарміравання асобы дзіцяці. Дзякуючы прамовы малыш спазнае навакольны свет, назапашвае веды, пашырае круг уяўленняў аб прадметах і з'явах, авалодвае нормаў грамадскіх паводзін. У працэсе развіцця гаворкі дзіця авалодвае мовай. Засваенне гаворкі ў дашкольным узросце - неабходная ўмова для авалодання граматаў, для далейшага навучання ў школе.

Існуе меркаванне, што гаворка развіваецца самастойна, без спецыяльнага ўздзеяння і дапамогі дарослых, быццам бы дзіця само, паступова, авалодвае вуснай гаворкай. Гэтае памылковае меркаванне часцяком накладвае адбітак на прамову дашкольніка. Вельмі важна, каб дзіця з ранняга ўзросту чула правільную гаворку, выразную, на прыкладзе якой фармуецца яго ўласная гаворка. Дарослыя павінны казаць правільна, не скажаючы слоў, выразна прамаўляючы кожны гук, не спяшацца, не "з'ядаць" складоў і канчаткаў слоў.

Важна, каб дарослыя ўсведамлялі, што неўмяшанне ў працэс фарміравання дзіцячай гаворкі амаль заўсёды цягне за сабой адставанне ў развіцці, а ад маўленчых магчымасцяў залежыць агульнае інтэлектуальнае развіццё чалавека.

Асаблівасці правядзення хатніх заняткаў

Нагодаў і прадметам для маўленчага развіцця дзіцяцей можа стаць абсалютна любы прадмет, з'ява прыроды, звыклыя хатнія справы, учынкi, настрой. Невычэрпны матэрыял могуць падаць дзіцячыя кніжкі і карцінкі ў іх, цацкі, мультфільмы.

1. Гульні для развіцця гаворкі з выкарыстаннем падручных прадметаў.

У вас на сталі ляжыць яблык? Выдатна, лічыце, што ў вас у руках гатовы метадычны матэрыял для развіцця гаворкі дзіцяці, прычым любога веку.

2. Гульня-спаборніцтва «Падб'яры слоўца»

Яблык які? - салодкае, сакавітае, круглае, бліскучае, вялікае, саспелае, духмянае, жоўтае, цяжкае, вымытае.

3. Гульня пройдзе цікавей, калі вы запрасіце іншых чальцоў сям'і, сяброў вашага дзіцяці, іх бацькоў. Той, хто прыдумаў наступнае слова - адкусвае кавалачак яблыка.

4. Гульня «Намалюй і заштрыхай»

Пакуль яблык яшчэ цэлы, яго можна змаляваць і заштрыхаваць каляровым алоўкам. Гэта карысна для пальчыкаў. Гатовая карцінка хай упрыгожыць сцяну ў дзіцячым пакоі.

5. Гульня «Успомні казку»

У якіх казках прыгадваюцца яблыкі? – «Гусі-лебедзі», «Беласнежка і сем гномаў», «Маладзільныя яблычкі». Тут ужо за правільны адказ можна заслужыць і цэлы яблык.

6. Гульня з саюзам "а"

А калі ў руках некалькі яблыкаў, самы час іх разгледзець больш уважліва і параўнаць паміж сабой: 1 яблык жоўты, а 2 – чырвоны; адно салодкае, а другое - кіслае; у першага карычневыя семечкі, а ў другога - белыя і т. д.

Аналагічнай выявай любы прадмет, сітуацыя, уражанне могуць паслужыць матэрыялам і падставай для развіцця гаворкі.

Развіваем граматычна правільную прамову на прагулке

На прагулцы вы можаце прывіваць і замацоўваць маўленчыя навыкі па лексічных тэмах: "Адзенне", "Абутак", "Восень", "Зіма", "Вясна", "Лета", "Горад", "Транспарт", "Птушкі" і інш. .

Карысна праводзіць разнастайныя назіранні за надвор'ем, сезоннымі зменамі ў прыродзе, раслінамі, птушкамі, жывёламі, людзьмі. Усё гэта абавязкова трэба каментываць, абмяркоўваць, афармляць у выглядзе размовы. Эксперыментальныя доследы, якія вывучаюць уласцівасці снегу, вады, пяску, травы, расы пашыраць кругагляд дзіцяці, а разам з ім слоўнік назоўнікаў, дзеясловаў, прыметнікаў. Новыя, незнаёмыя дзіцяці словы трэба растлумачыць, паўтараць некалькі разоў, навучыць дзіця зразумела гаварыць іх.

Карысна ўслухоўвацца ў гукі вуліцы: шолах лісця, шум крокаў, гудзенне машын, голас птушак, гукі ветра, дажджачыся, снягі, граду і т. д. Гэта развівае слыхавую ўвагу. Дзіцяці будуць цікавыя гульні «Пра што распавяла вуліца?», «Памаўчы і раскажы, што пачуў», «Уважлівыя вушкі», «Хто паклікаў?».

Развіваем граматычна правільную гаворку на кухні

На кухні ў вас з'яўляецца магчымасць развіваць слоўнік, граматыку, фразавую гаворку дзіцяці па наступных тэмах: "Посуд", "Прадукты харчавання", "Бытавая тэхніка", "Садавіна", "Агародніна".

Расказвайце дзіцяці, як завуцца прадукты, якую страву вы рыхтуеце, якія дзеянні пры гэтым здзяйсняеце («наразаю», «змешваю», «солю», «абсмажваю» і т. д., часта бывае так, што дзеці замяняюць гэтыя дзеянні агульнымі словамі "рыхтуе" або "робіць"). Не абмяжоўвайцеся прымітыўным бытавым слоўнікам, прапануйце дзіцяці ўсё новыя і новыя словы. Старайцеся, каб ён запамінаў і паўтараў іх за вамі.

Завіце ўласцівасці (колер, форму, памер, густ) прадуктаў (гарачы, астывы, салодкі, востры, свежы, чэрствы і т. д.). Задавайце дзіцяці адпаведныя пытанні ("Паспрабуй, якая атрымалася салата?", "Што мы яшчэ забыліся пакласці ў суп?", "Якую моркву выберам?" і інш.). Падводзьце яго да таго, каб ён паўтараў вашы словы. Даручыце яму пасільную дапамогу на кухні. І няхай расказвае вам пра тое, што ён робіць. Бо ў дзейнасці маўленчы матэрыял засвойваецца значна хутчэй і больш натуральна.

Падрыхтаваў:

настаўнік-дэфектолаг

Чарных Г.С.

Крыніцы:

1. Церамкова Н.Э. Лагапедычныя хатнія заданні для дзяцей 5-7 гадоў з ОНР. Альбом 1-4. - М.: Выдавецтва ГНОМ, 2017. - 48 с.
2. Харчанка Т. Вучымся прыгожа казаць. Зборнік якія развіваюць заданні. - М.: Айрыс-Прэс, 2013. - 16 с.